

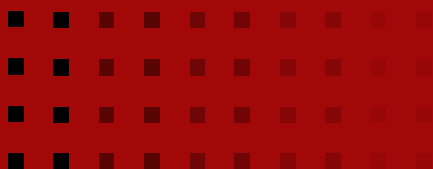

gemeente
Schiedam

beleidsnota

Verbinden is de kunst

Beleidsnota Maatschappelijke Ondersteuning
2008 – 2012

Inhoudsopgave	1
Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo): prestatievelden op een rij.....	2
Inleiding.....	3
Hoofdstuk 1 De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	
1.1. Wat is de Wmo?.....	5
1.2. Wat willen we met de Wmo?.....	5
1.3. De Schiedamse filosofie.....	6
1.4. Samenspraak met de gebruikers.....	7
Hoofdstuk 2 De gemeente en de Wmo	
2.1 Wmo-taken.....	8
2.2 Voormalige AWBZ-subsidieregelingen.....	8
2.3 Samenhang tussen Wmo en ander beleid.....	9
2.4 De zorgketen en de gedeelde verantwoordelijkheid.....	12
Hoofdstuk 3 De prestatievelden uitgediept	
3.1 Bevorderen van samenhang en leefbaarheid in wijken en buurten (prestatieveld 1).....	14
3.1.1 De eigen kracht	14
3.1.2 Samenhangend aanbod.....	15
3.1.3 Verbeteren van de samenhang / Een nieuwe aanpak van casusoverleg	16
3.1.4 De aanpak in vraaggericht werken en productontwikkeling	17
3.2 Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien (prestatieveld 2).....	20
3.3 Informatie, advies en cliëntondersteuning (prestatieveld 3).....	22
3.4 Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers (prestatieveld 4).....	24
3.5 Collectieve voorzieningen (prestatieveld 5).....	27
3.6 Individuele verstrekkingen (prestatieveld 6).....	28
3.7 Maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en verslavingszorg (prestatieveld 7, 8 en 9)	29
Hoofdstuk 4 De middelen	
4.1 Financiële kaders.....	33
4.2 Financiële beheersbaarheid	35
Samenvatting.....	36
Afkortingenlijst.....	38

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) – Prestatievelden op een rij
1. het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, advies- en steunpunten huiselijk geweld;
8. openbare geestelijke gezondheidszorg;
9. ambulante verslavingszorg.

Inleiding

Met deze eerste beleidsnota Maatschappelijke Ondersteuning 2008 - 2012 geven wij als college onze visie op de uitvoering van de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) in Schiedam. We zien de Wmo als een kans en een stimulans om breed in te zetten op het vergroten van de participatie van burgers. Of zoals verwoord in het collegewerkprogramma: uitvoering van de Wmo moet ertoe leiden dat alle burgers zoveel mogelijk mee kunnen doen aan de samenleving.

Wij gaan daarbij uit van de eigen kracht van een ieder in de samenleving en vinden dat burgers in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor het regelen van de nodige ondersteuning. Vanuit deze gedachte benoemen we het bevorderen van zelfredzaamheid in relatie tot burgerschap én de vangnetfunctie van de gemeente tot de belangrijkste thema's rondom deze wet. Zo willen we sociale uitsluiting tegengaan en het gebruik van voorzieningen verbeteren.

In de komende jaren zullen steeds meer mensen met een beperking, waaronder een toenemend aantal ouderen, ondersteuning nodig hebben om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Dat wil zeggen: buiten de muren van een verzorgings- of verpleeghuis. Wij zullen actief beleid voeren zodat steeds meer zorg aan huis geleverd kan worden en bewoners in de directe omgeving van de woning terecht kunnen voor boodschappen, financiële dienstverlening, informatie en advies, de huisarts, maar ook voor ontmoeten en recreëren.

Om een integrale aanpak dicht bij de burger te realiseren kiezen we voor een wijkgerichte benadering. Hiermee doen we recht aan het feit dat iedere wijk uniek is qua samenstelling, zoals aantallen ouderen en jeugdigen, inkomen en opleiding. Daarmee vraagt iedere wijk om andere accenten of een geheel andere aanpak. De wijkgerichte aanpak wordt uitgewerkt voor het casuïstiek overleg en voor het geven van een impuls aan vraaggericht werken, productontwikkeling en innovatie. Ook de informatie- en adviesfunctie van het huidige Wmo-loket wordt naar de wijken gebracht.

Voorafgaand aan deze nota hebben we met de maatschappelijke partners en de Subcommissie Wmo van de raad een discussie gevoerd over de verschillende rollen van gemeente en burger. We baseerden ons daarbij op de notitie *'Een uitnodigende, verbindende overheid. Nieuwe kansen voor burgerschap in de Wmo'* van prof. dr. Evelien Tonkens. De discussie leidde tot de breed gedragen opvatting dat een uitnodigende houding en stimuleren tot aangaan van nieuwe verbindingen een positieve bijdrage leveren aan de Schiedamse samenleving. Deze gedachte vormt een rode draad bij verdere ontwikkelingen en initiatieven.

Met deze nota geven we inzicht in de samenhang van de verschillende beleidsonderdelen in de Wmo zonder op alle onderdelen inhoudelijk in te gaan. We noemen veel onderwerpen meer in algemene zin en verwijzen daarbij naar recent ontwikkeld of nog op te stellen beleid. De prioriteiten voor uitvoering van het beleid en de ontwikkelingen op de verschillende beleidsterreinen worden jaarlijks inzichtelijk gemaakt in een jaarplan Wmo. Bij een aantal onderwerpen in deze nota wordt een bestaand meetinstrument genoemd, zoals de leefbaarheidsmonitor. Voor de meeste onderwerpen geldt dat meten van de effecten van het beleid uitgewerkt wordt in de betreffende beleidsnota of het daaraan gekoppelde actieplan.

Deze kadernota is leidend bij de beleidsontwikkeling op alle onderwerpen die gerelateerd zijn aan de Wmo. Met andere woorden: het doel, de wijkgerichte aanpak en de ideeën over burgerschap zijn bepalend bij de beleidsontwikkeling rondom de Wmo, zoals bij het vrijwilligerswerk, het armoedebeleid, de mantelzorg, wonen voor mensen met een beperking en sport.

Hoofdstuk 1 De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

1.1. Wat is de Wmo?

In de Wmo zijn de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) die al door de gemeente werden uitgevoerd én de huishoudelijke zorg uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) samengebracht. Met name doordat we nu ook verantwoordelijk worden voor uitvoering van onderdelen van de AWBZ hulpverlening, hebben we in steeds grotere mate een taak in de regie op zorg en op het realiseren van een betere samenhang. Een betere afstemming tussen welzijn en zorg en het tegengaan van de bureaucratie moet het voor alle mensen mogelijk maken om zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en de regie over het eigen leven te behouden. En juist die zelfstandigheid moet leiden tot minder behoefte aan zorg en daardoor bijdragen aan het beheersbaar houden van de kosten. In aanloop naar de Wmo is de trend naar langer zelfstandig wonen in gang gezet door het rijk. Dit betekent dat we in toenemende mate ondersteuning in de eigen woonomgeving moeten realiseren. Om de nodige ondersteuning te leveren houden wij een aantal voorzieningen in stand. Dit zijn individuele voorzieningen, zoals woningaanpassingen, rolstoelen, vervoer op maat en huishoudelijke zorg. Maar ook het collectieve aanbod valt daaronder. Dat varieert van buurtgerichte activiteiten tot maatschappelijk werk en van ondersteuning bij opvoeden en opgroeien tot maatschappelijke opvang. Verder ook het geven van informatie en advies en het aanbod dat gericht is op ontspanning en ontmoeting, waaronder sport. Zo brengen wij zorg en welzijn bij elkaar in het gehele ondersteuningsaanbod.

Ondersteuning heeft twee vormen, te weten:

Collectieve voorzieningen: dit zijn voorzieningen waarvoor geen indicatie nodig is, zoals het welzijns- en sportaanbod gericht op ontspanning en ontmoeting of informatie en advies, waarbij de professionals een signalerende taak hebben.

Individuele verstrekkingen: dit zijn voorzieningen die alleen op basis van indicatie verstrekt worden en die gericht zijn op een individu in zijn persoonlijke situatie (bijvoorbeeld: huishoudelijke zorg, aanpassing van de woning, scootmobiel, vervoer op maat).

1.2 Wat willen we met de Wmo?

Wij willen de Wmo zo uitvoeren dat het voor alle mensen, met of zonder beperking, mogelijk wordt en blijft om te kunnen meedoen in de samenleving, liefst zo lang mogelijk en in de eigen woonomgeving. Ons doel met de Wmo is de zelfredzaamheid van de burgers te vergroten zodat zij naar eigen inzicht en behoeften hun leven kunnen inrichten. Wij gaan daarbij uit van een eigen verantwoordelijkheid van een ieder, maar we voelen ons verantwoordelijk voor ondersteuning aan mensen die voor korte of langere tijd niet in staat zijn om zichzelf te redden. Zij kunnen een beroep doen op de gemeente.

Vanuit de gedachte dat alle burgers zoveel mogelijk kunnen meedoen is het doel van ons beleid:

- 1. creëren van een ondersteuningsaanbod om de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van Schiedammers te optimaliseren;*
- 2. bieden van een vangnet voor Schiedammers die voor korte of langere tijd niet in staat zijn zichzelf te redden.*

1.3. De Schiedamse filosofie

Zoals genoemd gaan we uit van de eigen kracht van een ieder in de samenleving en de gedachte dat burgers in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor het regelen van de nodige ondersteuning. Immers bijna alle mensen beschikken over een eigen ‘netwerk’; familie, vrienden, kennissen, burens die op elkaar betrokken zijn en waar een beroep op gedaan kan worden of waarvoor men zelf klaarstaat. Een burger die zich niet redt met de eigen mogelijkheden, doet een beroep op de gemeente die een passende vorm van ondersteuning biedt. Deze filosofie van de wet, die zowel van de burger als van de gemeente een actieve houding verwacht, vraagt volgens ons om bezinning op de rol van de overheid in relatie tot burgerschap. De Schiedamse notitie ‘een uitnodigende, verbindende overheid’ geeft richting aan het denken door de overheid een uitnodigende en verbindende rol te geven, een rol die van toepassing is op alle onderwerpen / prestatievelden van de wet.

Deze uitnodigende en verbindende rol moet naar ons idee leiden tot een samenleving waarin burgers meer gebruik maken van onderlinge verbanden en daardoor meer en langer zelfredzaam zijn.

We onderscheiden vier mogelijkheden om in te zetten op uitnodigen en verbinden.

1. **Actieve burgers onderling verbinden.** Als uitnodigende overheid verbinden we ten eerste verschillende categorieën actieve burgers, groepen en individuen onderling vanuit de erkenning dat in de burgerinitiatieven soort vaak soort zoekt. We zullen proberen dit patroon zo nu en dan te doorbreken, door burgerinitiatieven een zetje te geven bij het slaan van een brug naar andere groepen. Dit kan bijvoorbeeld door aan een subsidie de voorwaarde te stellen, dat de organisatie die subsidie ontvangt, een activiteit organiseert voor of met een andere groep waar men niet in eerste instantie aan denkt als het gaat om gezamenlijke activiteiten.
2. **Actieve en niet-actieve burgers verbinden.** Als uitnodigende overheid verbinden we actieve burgers (groepen of individuen) ook met niet –actieve, sociaal uitgesloten burgers. Daarbij denken we aan bepaalde groepen uitkeringsgerechtigden of migranten en zeker ook aan ouderen, gehandicapten, psychiatrische patiënten of verslaafden, die in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg vaker temidden van andere bewoners wonen en minder vaak in instituten.
3. **Sociaal uitgeslotenen speciaal uitnodigen.** We zullen sociaal uitgeslotenen in het bijzonder uitnodigen. Niet door te zeggen, maar door te doen, bijvoorbeeld door activiteiten, voorzieningen en kansen te scheppen die voor sociaal uitgeslotenen aantrekkelijk zijn. We gaan daarbij uit van een heel directe, persoonlijke uitnodiging. Uit onderzoek is namelijk bekend dat circa tweederde van de vrijwilligers vrijwilliger worden doordat ze direct persoonlijk worden aangesproken. Bovendien weten we uit onderzoek dat mensen met een lagere opleiding en een lagere positie op de arbeidsmarkt of een uitkering, niet zozeer afzien van maatschappelijke participatie door desinteresse, maar eerder door zelftwijfel: ‘wie zit er nu op mij te wachten?’. We zullen deze burgers extra stimuleren, bijvoorbeeld met een persoonlijk gesprek over wat men goed kan en hoe men daarmee aan de samenleving zou kunnen bijdragen.
4. **Betrokken blijven.** We willen niet alleen uitnodigen, maar ook betrokken blijven uit overtuiging dat we daarmee kunnen helpen en stimuleren. We zullen voorzieningen bieden die de kwaliteit van leven van kwetsbare burgers verhogen en die ondersteuning bieden bij activiteiten van deze burgers. Bijvoorbeeld bij het organiseren van evenementen, conflictbeheersing en verwerven van subsidie. Dit zijn vaardigheden die rijkere en hoger

opgeleide burgers over het algemeen beter beheersen. Het zijn immers vaardigheden die ook op de arbeidsmarkt gevraagd, gewaardeerd en geoefend worden. Mensen die langdurig buiten het arbeidsproces staan, zijn hier doorgaans minder bedreven in en kunnen een steuntje van buiten wel gebruiken.

Uitnodigen en verbinden moet leiden tot grotere zelfredzaamheid, langer terug kunnen vallen op het eigen sociale netwerk en een groter beroep op het collectieve aanbod ten opzichte van gebruik van individuele verstrekkingen. Want denkend aan beheersbaarheid van de kosten is dit de weg om zoveel mogelijk burgers ondersteuning te kunnen bieden.

1.4. Samenspraak met de bevolking

Wij kiezen ervoor om de bevolking nadrukkelijk te betrekken bij de beleidsontwikkeling. De Wmo regelt samenspraak met de bevolking door iedere vier jaar opnieuw ambities te formuleren in een beleidsnota. Wij regelen de samenspraak op verschillende manieren. Enerzijds zijn er de officiële organen: de gemeenteraad en de Wmo-adviesraad. De leden van de Wmo-adviesraad hebben hun wortels in de Schiedamse samenleving en adviseren op basis van kennis en kunde op een of meer terreinen van de Wmo. De gemeenteraad stelt ten minste iedere vier jaar opnieuw het Wmo-beleid vast. We vragen gebruikers ook op andere manieren naar hun mening, zoals in een debat met jongeren of via een oproep op de gemeentelijke website. Een ouderenpanel waar jaarlijks een vragenlijst aan voorgelegd wordt is in oprichting. Regelmatig nodigen we gebruikers uit voor een werkbijeenkomst. Zo zijn er bijeenkomsten gehouden over de veranderingen door de Wmo, over wonen en over ondersteuning aan mantelzorgers.

En tenslotte leggen we veranderingen in de individuele Wmo-verstrekkingen (rolstoelen, woningaanpassingen, huishoudelijke hulp of de hoogte van persoonsgebonden budgetten) ter inzage en krijgen burgers de mogelijkheid om suggesties en bezwaren naar voren te brengen.

Hoofdstuk 2 De gemeente en de Wmo

We kunnen de doelstelling alleen realiseren als we inzicht hebben in de samenhang van de prestatievelden onderling en met andere beleidsterreinen, de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden tussen gemeente en andere overheden en de daarmee samenhangende financiering.

2.1 Wmo taken

De Wmo brengt de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de onderdelen huishoudelijke zorg en een aantal subsidieregelingen uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) samen. De subsidieregelingen komen in de volgende paragraaf aan de orde. De welzijns- en zorgcomponenten lopen door de verschillende prestatievelden heen. Het overzicht Wmo taken is een overzicht van de prestatievelden en de taken die sec onder de Wmo horen en waarvoor via het Gemeentefonds Wmo middelen worden ontvangen. De matrix laat duidelijk zien hoe zorg en welzijn aanvullend zijn aan elkaar. Het bestaande welzijnsaanbod voor acht van de negen prestatievelden wordt aangevuld met zorg in de vorm van de individuele verstrekkingen en enkele andere onderdelen.

Overzicht Wmo taken		Prestatievelden								
Zorg	€ 12.022.300,-	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Budget Huish. Hulp (HH)	€ 6.615.400,-						x			
Voormalige Wvg	€ 4.520.900,-			x			x			
Uitvoeringsbudget	€ 186.000,-						x			
Subsidieregelingen	€ 700.000,-				x	x			x	
Welzijn	€ 10.768.730,-		2	3	4	5	6	7	8	9
Stichting Welzijn Schiedam (SWS), jeugdwerk en Maatschappelijke Dienstverlening (MD)	€ 6.048.730,-	x	x	x	x	x		x	x	x
Sport	€ 4.720.000,-	x	x	x	x	x				
Totaal budget Wmo	€ 22.791.030,-									

Zie voor de totalen ook de overzichten in paragraaf 4.1

2.2 De voormalige AWBZ subsidieregelingen

Uit de AWBZ zijn ook de subsidies voor flankerend beleid op het terrein van zorg en voor meer preventieve taken gedecentraliseerd naar de gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn de ondersteuning van mantelzorg en de diensten bij wonen met zorg. Deze laatste diensten moeten het voor mensen met de indicatie voor verblijf in verzorging of verpleging mogelijk maken om zolang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Tot en met 2006 heeft het Zorgkantoor NWN uitvoering gegeven aan de AWBZ-subsidieregelingen. Na het overgangsjaar 2007 zijn de middelen met ingang van 2008 objectief verdeeld naar de gemeenten, die niet verplicht zijn de huidige subsidies voort te zetten, maar juist vanuit hun beleidsvrijheid mogen handelen. Immers het onderbrengen van een aantal taken in de Wmo

heeft tot doel om bijbehorende middelen doelmatiger in te zetten, rekening houdend met de vraag en met de gemeentelijke sociale infrastructuur.

Vanwege de onduidelijkheid over de toedeling van de AWBZ-subsidies aan de gemeenten hebben de Nieuwe Waterweg Noord (NWN)-gemeenten 2007 en 2008 benoemd als overgangperiode. Ten behoeve van zekerheid voor gebruikers en aanbieders is in deze periode het bestaande aanbod zoveel mogelijk in stand gehouden. Vanaf 2009 zullen we deze middelen inzetten voor beleid dat is gebaseerd op de doelen en ambities van deze nota.

2.3 Samenhang tussen Wmo en ander beleid

Uitvoering van de Wmo raakt een groot aantal beleidsterreinen. Zonder de pretentie te hebben dat het overzicht uitputtend is, toont het volgende overzicht de samenhangende beleidsterreinen. Vanuit zorg en welzijn, de twee onderdelen die door de Wmo in samenhang met elkaar gebracht worden, ontstaat een overzicht van taken die op de verschillende prestatievelden uitgevoerd worden. Ook de ontwikkelingen op korte termijn zijn daarbij in beeld gebracht. De taken zijn gekoppeld aan financieringsbronnen die door middel van een kleur herkenbaar zijn.

De financieringsbronnen zijn:

- Gemeente Schiedam, inclusief Grote Steden Beleid (GSB) gelden.
- Rijksgeld dat via andere gemeenten wordt toegekend; in de NWN-regio is Vlaardingen door het rijk aangewezen als Centrumgemeente voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz); dit betekent dat Vlaardingen de middelen voor de NWN-regio ontvangt, maar moet besteden in afstemming met Schiedam en Maassluis.
- Stadsregio; voor onze gemeente ontvangt Rotterdam als centrumgemeente in de Stadsregio middelen voor Jeugdzorg.
- Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV); in de vorm van een Regeling Specifieke Uitkeringen (RSU) ontvangt Schiedam een doeluitering voor verplichte uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg op basis van de WCPV. Een deel van deze uitkering is bestemd voor preventieve activiteiten waarvan de aard bepaald wordt door het gemeentebestuur.
- Rijksgelden; hiermee worden de AWBZ middelen en de verplichtingen van de zorgverzekeraars bedoeld.
- Gelden van de gemeente, Rijksgelden en gelden van de woningbouwcorporatie ten behoeve van verbetering van achterstandswijken; Sociale Actie Nieuwland en Groenord (Pechtoldgelden), 40-wijken aanpak in Nieuwland (Prachtwijken).

Overzicht samenhang Wmo met andere beleidsterreinen

Financiering: Gemeente/GSB Centrum middelen Stadsregio Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (RSU) Rijk / AWBZ / Ziekteverzekeringswet Gelden Wijken

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zorg	<p>Lokaal zorgnetwerk / Casemanager jeugd/ GOSA regisseur Schuldhulpverlening</p> <p>Ontwikkeling Bemoeizorg: Wijkcoach Groenord WAP-Nieuwland Outreachend werk</p>	<p>Opvoedingsondersteuning door CB, MDNW en JZ</p> <p>Vroegsignalering risico kinderen CB en GGD</p> <p>Preventieve programma's in het onderwijs</p> <p>AMK</p> <p>Ontwikkeling Centra voor Jeugd en gezin</p>	<p>Wmo –loket</p> <p>Digitaal loket</p> <p>Opvoedzuilen</p> <p>Voorlichter</p> <p>moeilijk bereikbare groepen</p> <p>WCPV</p> <p>Ontwikkeling Centra voor Jeugd en gezin Jongerenloket</p>	<p>Respijtzorg</p> <p>Ontwikkeling Ondersteuning mantelzorgers verbeteren op basis van speerpunten uit de visie mantelzorg</p>	<p>Maatschappelijk werk en schoolmaatschappelijk werk</p> <p>Ouderenwerk</p> <p>Maaltijdservice</p> <p>Wonen met zorg</p> <p>Persoons-alarmering</p> <p>Jeugdzorg</p> <p>WCPV</p> <p>Ontwikkeling: Beleidsnota volksgezondheid</p>	<p>Individuele Verstrekkingen</p> <p>Voorheen Wvg</p> <p>Huishoudelijke hulp</p> <p>Ontwikkeling Bezuinigingen & overdracht ondersteunende en activerende begeleiding</p> <p>Ontmanteling AWBZ</p>	<p>Meldpunt huiselijk geweld en AMK</p> <p>Vrouwenopvang</p> <p>Daderopvang</p> <p>Dag- en nacht opvang voor dak- en thuislozen</p> <p>Sociaal pension</p> <p>Crisisopvang</p> <p>Ontwikkeling Voorziening voor dak- en thuislozen in Vlaardingen</p> <p>Plan van aanpak maatschappelijke opvang / Stedelijk kompas</p>	<p>Dagactiviteiten centra</p> <p>Ontwikkeling Regiovisie OGGZ</p> <p>Preventie en toeleiding doelgroep voormalige AWBZ subsidies</p>	<p>Preventie Behandeling</p> <p>Ontwikkeling Regiovisie verslavingszorg, inclusief werkplan verslavingszorg</p>
Welzijn en opbouw van de samenleving	<p>Wijkoverleg</p> <p>Bewonersorganisaties</p> <p>Opbouwwerk</p> <p>Buurtbemiddeling Stads erf</p>	<p>Opvoedingsondersteuning</p> <p>Speelplaatsen</p> <p>Jongerenwerk</p> <p>Speelplekken</p> <p>Jongerenvoor-</p>	<p>Wmo loket</p> <p>Steunpunt vrijwilligerswerk</p> <p>Inburgerings loket en informatiezuilen</p>	<p>Ondersteunen</p> <p>Vrijwilligersorganisaties</p> <p>Ondersteunen mantelzorgers</p> <p>Reïntegratie</p>	<p>Collectief aanbod gericht op ontmoeten en recreatie en sport</p> <p>Ouderenadviseur</p> <p>Brede Scholen</p>	<p>Integraal veiligheidsplan</p>	<p>Preventieve programma's in het onderwijs</p>	<p>x</p>	<p>Preventieve programma's in het onderwijs</p>

Concept Beleidsnota Maatschappelijke Ondersteuning 'Verbinden is de kunst', JS, Concept 10-7-2008

gesprekken WAP- Nieuwland Integratie- agenda Vluchtelingen werk en asielzoekers Wijkvoorzie- ningen en dienstcentra Multifunctione- le centra; o.a. brede scholen, sport Sociaal Huis, Oostwinkel Int. veiligheids- plan	ziening TOS/ OEPS Bos- impuls Speeldam Integraal veiligheidsplan/ groepen pellen Jongeren Aan Zet (JAZ)	WWI: Sociale activering Ontwikkeling Projecten 'Zilveren kracht' gericht op activeren fitte ouderen	WWI: Formulierenbri- gade Ontwikkeling Armoede- bestrijding				
--	---	--	--	--	--	--	--

Gebruikte afkortingen:

CB	Consultatiebureau 0-4 jarigen (Careyn)	OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
JZ	Jeugdzorg	AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
WAP	Wijk actieplan Nieuwland	MDNW	Maatschappelijke Dienstverlening Nieuwe Waterweg
GOSA	Gemeentelijk overleg sluitende aanpak	WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
AMK	Advies en Meldpunt kindermishandeling	WWI	Wet Werk en Inkomen
GGD	Geneeskundige Gezondheidsdienst		
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten (thans onderdeel van de Wmo)		
Respijtzorg	tijdelijk overnemen van de zorg door een vrijwilliger of een professional om de mantelzorger te ontlasten		

In het bovenstaande overzicht van de prestatievelden wordt al duidelijk dat de Wmo in samenhang gezien moet worden met een groot aantal beleidsterreinen en ontwikkelingen waarvoor wij anders dan via het Gemeentefonds financiering ontvangen zoals bij opbouw van de samenleving (Pechtoldgelden, Prachtwijken, GSB). Hier is steeds sprake van co-financiering van projecten waarvoor wij beleidsverantwoordelijk zijn.

Voor de zorgketen waarbinnen de gemeente, Stadsregio en rijk steeds eigen verantwoordelijkheden hebben is de financiering anders. Naast de Wmo wordt de zorg gefinancierd via de AWBZ en de Zorgverzekeringswet. In de zorgketen vinden voortdurend verschuivingen plaats. Bij de AWBZ wordt bezuinigd op de ondersteunende en activerende begeleiding (OB & AB) en heeft het rijk de intentie om de resterende zorg op dit vlak binnen afzienbare tijd (2009) over te dragen aan de gemeenten.. Voor de lange termijn zijn er plannen om de gehele AWBZ te ontmantelen, waarbij met name gedacht wordt aan het overhevelen van de persoonlijke verzorging aan huis naar de gemeenten.

2.4 Zorgketen en de gedeelde verantwoordelijkheid

De Wmo brengt zorg en welzijn meer direct met elkaar in verband. Maar zorg is een dusdanig breed begrip dat in het kader van de Wmo enige afbakening nodig lijkt. De gemeenten zijn op het brede terrein van zorg en welzijn één van de spelers in het veld. Het totaal van de taken van preventie tot en met nazorg wordt zorgketen genoemd. Een gedeelde verantwoordelijkheid dus tussen gemeente en de Stadsregio / provincie of het rijk. De preventieve taak komt voor rekening van de gemeente, de ondersteuning en lichte zorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente en centrumgemeente bij maatschappelijke opvang. Gemeente en Stadsregio zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor lichte zorg in de jeugdhulpverlening. Zware zorg wordt geregeld door het rijk en bekostigd uit de collectieve volksverzekering AWBZ. De financiering van de taken die bij de verantwoordelijkheden horen is navenant.

Om inzicht te geven in de beleidsverantwoordelijkheid in verhouding tot de financiering wordt de zorgketen in het volgende schema inzichtelijk gemaakt.

De zorgketen

Taak	Preventie / signaleren	Ondersteuning en lichte zorg	Zware zorg	Nazorg
Wie	Gemeente	Gemeente / Centrumgemeente	AWBZ / Zorgverzekeringswet	Gemeente
Wat	Periodiek jeugdonderzoek Huisbezoek ouderen Opvoedingsondersteuning Preventieprogramma's in het onderwijs (GGD, HALT) Jeugdmonitor Wmo-loket Social teams Schoolmaatschappelijk werk Steunpunt Huiselijk Geweld Lokaal zorgnetwerk GOSA / casemanager jeugd Consultatiebureau Senioren (Argos & Thuiszorg) Wijkconsulenten (Thuiszorg) SOS telefonische hulpdienst	Hulp bij het huishouden Individuele verstrekkingen Maatschappelijk werk Dag- en nacht opvang Opvoedspreekuur (CB/ JZ) Steunpunt mantelzorg / Mantelzorgcafé Trainingen mantelzorgers (MDNW) Cursussen gericht op zelfredzaamheid (grip op je dip) Wijkcoach (experiment in Groenord) Persoonlijke verzorging en verpleging (Thuiszorg) Taal op Maat en Wegwijs in Schiedam (Vluchtelingenwerk)	Intramurale zorg in verzorging en verpleeghuizen, revalidatiecentra, ziekenhuizen, psychiatrische instellingen enz. Ondersteunende begeleiding Activerende begeleiding Persoonlijke verzorging en verpleging Gespecialiseerde gezinszorg	Bijeenkomsten voor ex-mantelzorgers Incentive, activiteiten voor (ex) GGZ cliënten

De woningcorporatie, huisartsen en politie hebben een signalerende rol. Zij leggen hun signalen neer bij het lokaal zorgnetwerk, in het GOSA en in Groenord bij de wijkcoach.

Hoofdstuk 3 De Prestatievelden uitgediept

De Schiedamse visie op de invoering van de Wmo wordt per prestatieveld verder uitgewerkt. In relatie tot het doel dat wij nastreven komt daarbij de rol van gemeente en burgers aan de orde en per prestatieveld wordt aangegeven op basis waarvan de resultaten gemeten kunnen worden in de komende jaren. We zullen de resultaten meten aan de mate waarin Schiedammers zelfstandig en zelfredzaam zijn. Meetinstrumenten zijn:

- GSB leefbaarheidsmonitor (ook veiligheid wordt gemeten).
- Aantal kinderen dat met een startkwalificatie het onderwijs verlaat.
- Aantal vrijwilligers / het aantal geregistreerde mantelzorgers.
- Tevredenheid met de voorzieningen en dienstverlening van ROGplus.
- Aantal meldingen huiselijk geweld en het aantal trajecten in relatie tot het aantal meldingen.
- Aantal hulpverleningstrajecten in relatie tot het aantal verslaafden.

Door deel te nemen aan de Wmo benchmark kunnen we een deel van onze resultaten vergelijken met andere gemeenten. Dit pleit voor deelname aan deze landelijke benchmark.

3.1 Bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van wijken en buurten (prestatieveld 1)

We grijpen de Wmo aan als een impuls voor het verbeteren van de leefbaarheid en sociale samenhang, omdat het onze overtuiging is dat dit cruciaal is om het beoogde doel te bereiken. We gaan er van uit dat leefbaarheid en samenhang bijdragen aan het tegengaan van sociale uitsluiting, verbeteren van de toegang tot voorzieningen en het in stand houden van een vangnet voor lichte zorg en hulp. De sociale structuur waarop een burger moet kunnen terugvallen, wordt deels door de burgers zelf georganiseerd en bestaat voor een ander deel uit een samenhangend aanbod van voorzieningen en activiteiten.

3.1.1 De eigen kracht

Vrijwel ieder individu is onderdeel van een netwerk waarbinnen in eerste instantie ondersteuning gevonden wordt. Familie, burens, vrienden en vrijwilligers in de buurt vormen zo'n netwerk dat staat voor de eigen kracht van een ieder. Deze onderlinge samenhang is afhankelijk van individueel gedrag van burgers waarop een gemeente alleen op een indirecte wijze invloed heeft. Wij willen door uitnodigend en verbindend te zijn de onderlinge betrokkenheid vergroten zodat het vormen van individuele netwerken kansrijker wordt. Elkaar kennen is een absolute voorwaarde voor iedere vorm van contact. Wij willen nieuwe contacten en onderlinge verbanden stimuleren bijvoorbeeld door subsidies toe te kennen, onder voorwaarde dat de gesubsidieerde organisatie activiteiten doet voor of met andere groepen. Vanuit die gedachte moet stimulans en ondersteuning door de gemeente vooral gebaseerd zijn op initiatieven van de burgers zelf.

Juist omdat burgers zelf vanuit eigen leefomstandigheden en keuzes hun betrokkenheid met wijk en buurt organiseren, moet de gemeente een faciliterende en ondersteunende rol nemen. Maar wij kunnen initiatieven ook stimuleren door op te roepen tot actie en daarvoor mogelijkheden in het vooruitzicht te stellen. Burgerinitiatieven zijn van groot belang voor het versterken van onderlinge betrokkenheid. Via de overleggen met bewoners in de wijken, maar ook via vrijwilligersorganisaties en door incidenteel subsidie aan te vragen kunnen bewoners (financiële) ondersteuning krijgen voor hun initiatieven. Deze ondersteuning kan verbeterd worden door burgerinitiatieven te koppelen aan een vast contactpersoon,

een ambtenaar die fungeert als vraagbaak, zorgt voor afstemming en die zo veel als mogelijk drempels wegneemt.

Ambitie 1

Wij stellen ons uitnodigend en stimulerend op en zullen initiatieven van burgers ondersteunen door een ambtenaar aan te wijzen als contactpersoon die de voortgang kan bespoedigen.

3.1.2 Het samenhangend aanbod

Het tweede niveau wordt gevormd door het vangnet aan voorzieningen voor mensen met een lichamelijke, psychische of psychosociale beperking. De aard van deze voorzieningen varieert van activiteiten gericht op ontspanning en ontmoeting of gericht op praktische ondersteuning zoals maaltijdvoorziening, een boodschappenbus of een klussendienst tot de individuele verstrekkingen op basis van een op de persoonlijke situatie gebaseerde indicatie. Het hele scala van voorzieningen draagt bij aan het vergroten van de zelfredzaamheid:

1. Wijkgerichte inzet van gemeente en partners: wijkoverleggen, uitvoering wijkjaarplannen, bewonersorganisaties, opbouwwerk, welzijnsactiviteiten, activiteiten van de woningbouwcorporatie.
2. Educatie- en Welzijnsbeleid: lokaal zorgnetwerk, casemanager jeugd, subsidie aan welzijnsorganisaties, subsidie van activiteiten van vrijwilligersorganisaties, faciliteren brede scholen, maatschappelijke dienstverlening.
3. Inkomen: schuldhulpverlening, zorgmakelaar, formulierenbrigade, sociale activering.
4. Veiligheid: buurtbemiddeling.
5. Bestuur: Stadserfgesprekken.
6. Rijksregelingen: Sociale Actie Nieuwland en Groenord (Pechtoldgelden), 40-wijken aanpak in Nieuwland, GSB.
7. Aanbod van individuele verstrekkingen.

Voor burgers die ondanks deze inspanningen toch tussen wal en schip vallen vormt het Lokaal Zorgnetwerk (LZN) en het Gemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak (GOSA) onder regie van de GOSA regisseur een vangnet. In deze netwerken wordt interdisciplinair op cliëntniveau afgestemd over de te leveren zorg. In deze overleggen op cliëntniveau ofwel het casusoverleg, worden afspraken gemaakt over een aanbod dat gericht is op vergroten van de zelfredzaamheid door middel van:

- Tegengaan van sociale uitsluiting.
- Verbeteren van de toegang tot voorzieningen.
- In stand houden van een vangnet voor lichte zorg en hulp (individuele verstrekkingen).

Het *tegengaan van sociale uitsluiting* is gericht op alle mogelijkheden van participatie, zoals werk, re-integratie, vrijwillige inzet, onderwijs, activiteiten gericht op ontspannen en ontmoeten, sport enz. In de beleidsnota armoedebeleid 'Alle Schiedammers tellen mee', zijn doelstellingen gericht op het versterken van participatie geformuleerd. Een aantal van de maatregelen richt zich specifiek op kinderen, ouderen en chronische zieken en gehandicapten.

Bij *toegang tot voorzieningen* gaat het om het hele scala van voorzieningen, van ontspanning en ontmoeting, maaltijden, persoonsalarmering, ondersteuning met formulieren, inkomensondersteuning, kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie enzovoort.

Onder het *vangnet voor lichte zorg en hulp* wordt verstaan de maatschappelijke opvang en de geïndiceerde verstrekkingen.

Beleid in ontwikkeling

In het kader van bemoeizorg / zorg achter de voordeur is in Groennoord een wijkcoach aangesteld die huisbezoeken aflegt en als dat nodig is begeleidt naar bijvoorbeeld inkomensondersteuning, ondersteuning bij het opvoeden / opgroeien, re-integratie e.d. Wanneer sprake is van meerdere problemen coördineert de wijkcoach de begeleiding door verschillende hulpverleners. Het voornemen is om nog in 2008 in Nieuwland een experiment te starten met een dergelijke werkwijze.

3.1.3 Verbeteren van de samenhang / Een nieuwe aanpak van casusoverleg

Hoe doen we het nu

In een casusoverleg bespreken professionals een situatie waarin een persoon of gezin zich bevindt. Het gaat steeds om complexe situaties waar gedurende een lange periode meerdere problemen spelen. Bijvoorbeeld een inkomensachterstand door werkloosheid kan leiden tot schulden en sociaal isolement van de gezinsleden. Als gevolg daarvan ontstaat een minder gezond pedagogisch klimaat waarin kinderen te weinig gestimuleerd worden in hun ontwikkeling of voor deelname aan het onderwijs. Zo raakt een gezin in een negatieve spiraal waar het alleen uitkomt bij een integrale aanpak gericht op inkomen, participatie en onderwijs. We willen voorkomen dat op één aspect bijvoorbeeld het inkomen hulp wordt geboden terwijl deelname aan het onderwijs onbesproken blijft. Iedere persoon of gezin is gebaat bij een op maat gesneden aanpak, die aansluit bij de vraag.

In het casusoverleg worden afspraken gemaakt over ondersteuning aan het gezin en de voortgang. Zo wordt geprobeerd om een structurele verbetering van de situatie te realiseren, bijvoorbeeld door een combinatie van inkomensondersteuning en hulp bij het opvoeden of door het oplossen van een acuut probleem in de huisvesting. Afhankelijk van de aard van het probleem wordt het ingebracht in het Lokaal Zorgnetwerk (vanaf 23 jaar) of het GOSA (0-23 jarigen). Beide overleggen functioneren op stedelijk niveau.

Wat willen we bereiken?

We raken er steeds meer van overtuigd dat we soms ook aan diegenen die daar niet direct zelf om vragen, ondersteuning moeten bieden. Vooral in situaties waar sprake is van achterstanden in inkomen en onderwijs. Tot nu toe is het casusoverleg meer reactief, het wordt gehouden op basis van signalen die via verschillende kanalen binnenkomen. Als we in meer situaties en gezinnen ondersteuning willen bieden moeten we kiezen voor een proactieve houding en een intensivering van het casusoverleg.

Werken op wijkniveau: pro-actief en pragmatisch

Voorgesteld wordt om het casusoverleg en de daaruit voortkomende interventies van stedelijk niveau naar wijkniveau te brengen. Deze keuze doet recht aan het feit dat steeds meer aanbieders kiezen voor een wijkgerichte benadering met vaste contactpersonen voor een wijk en een aanbod dat aangepast kan zijn aan de sociale en fysieke mogelijkheden die een wijk biedt. Daarnaast past een overleg op wijkniveau bij de door ons voorgestane proactieve en integrale aanpak waarbij steeds vaker interventie plaatsvindt 'achter de voordeur'. Het concept 'achter de voordeur' betekent dat de hulpvraag niet langer afgewacht wordt maar dat gezinnen actief benaderd worden en waar nodig hulp in gang gezet wordt. Een proactieve werkwijze dus, waarmee op dit moment bijvoorbeeld geëxperimenteerd wordt in Groennoord in de vorm van de wijkcoach.

Om te zorgen dat zowel pro-actief als reactief de juiste hulp ingeschakeld wordt is het voorstel om in elk wijk een *Wijkmanager Maatschappelijke ondersteuning* (wijkmanager MO) aan te stellen. Deze is verantwoordelijk voor het bijeenroepen van de organisaties die een rol hebben bij de betreffende

Concept Beleidsnota Maatschappelijke Ondersteuning 'Verbinden is de kunst', JS, Concept 10-7-2008

casus. De wijkmanager MO heeft een regisserende rol, de hulp wordt geboden door professionals van verschillende aanbieders en kan variëren van opvoedingsondersteuning, inkomensondersteuning, re-integratie, tot intensieve begeleiding door een gezinscoach. De wijkmanager MO moet zich op de hoogte stellen van signalen die binnenkomen bij Centra voor Jeugd en Gezin (CJG), huisartsen, maatschappelijke dienstverlening, scholen, het Wmo-loket enzovoort.

Ambitie 2

- Wij willen het casuoverleg en de daaruit voortkomende zorg en hulp (interventie) organiseren op wijkniveau en onder verantwoordelijkheid brengen van de wijkmanager Maatschappelijke Ondersteuning (MO).
- Wij willen een proactieve en pragmatische aanpak introduceren in het kader van ‘achter de voordeur’.

Een proef in Nieuwland

De voorgestelde werkwijze komt terug in de nota Integraal Jeugdbeleid, het plan van aanpak voor oprichten van Centra voor Jeugd en Gezin en in het Wijkactieprogramma (WAP) Nieuwland. Een van de wijken kan aangewezen worden als proefgebied om zo een werkbaar model te ontwikkelen. Het is daarbij van belang dat de bestaande structuren geen hinder ondervinden van deze proef, dat er overeenstemming bestaat over structuur, werkwijze en bevoegdheden en dat er bindende afspraken moeten zijn over de samenwerking tussen de diverse partners. Daarbij moet gebruik gemaakt worden van ervaringen in andere gemeenten. Omdat het eerste Centrum voor Jeugd en Gezin nog in 2008 geopend wordt in Nieuwland doen we in deze wijk een proef met de nieuwe structuur van het casuoverleg.

Als de werkwijze succesvol is zetten we deze in voor heel Schiedam. Als gevolg daarvan zal het overleg op stedelijk niveau van het Lokaal Zorgnetwerk en GOSA verdwijnen.

3.1.4 De aanpak in vraaggericht werken en productontwikkeling

Rekening houdend met de vergrijzing en toename van de zorgvraag staan we voor de opgave om met de beschikbare middelen zoveel mogelijk burgers te ondersteunen. Een efficiënte uitvoering van de Wmo moet leiden tot optimaal gebruik van het collectieve aanbod met als doel de vraag naar de (relatief dure) individuele verstrekkingen uit te stellen of te verkleinen.

De opsomming van activiteiten, aangevuld met de ontwikkelingen toont aan dat er al veel gebeurt. Maar het bereik van de doelgroep is nog niet optimaal, het aanbod is nog niet altijd samenhangend en gericht op de vraag en nieuwe ontwikkelingen staan nog te vaak op zichzelf. Wij zien de Wmo als stimulant om onder regie van de gemeente alle activiteiten en nieuwe ontwikkelingen te ordenen en te structureren en zo een aanbod te leveren dat recht doet aan vraag van de gebruiker en de eerder genoemde drie speerpunten, tegengaan van sociale uitsluiting, verbeteren van toegang tot voorzieningen en in stand houden van een vangnet.

Vraaggericht werken is alleen mogelijk door te signaleren, de gebruiker centraal te stellen, gebruikers en aanbieders goed te informeren, inzicht te verwerven in de vraag en ruimte te creëren voor productontwikkeling. Wij stellen voor om het vraaggericht werken een impuls te geven door de wijkmanager MO hiertoe opdracht te geven. Raadgevers hierbij zijn onder meer ouderenadviseurs, praktijkondersteuners van huisartsen en andere eerstelijnsorganisaties, bewonersorganisaties, aanbieders thuiszorg en maatschappelijke dienstverlening, schoolmaatschappelijk werk, steunpunt mantelzorg, steunpunt vrijwilligers, bureau jeugdzorg, jeugdplein en de woningcorporatie. De

wijkmanager MO is op de hoogte van de ontwikkelingen van de aanpalende terreinen zoals armoedebeleid, de formulierenbrigade, gezondheid enzovoort. Rondom de drie speerpunten inventariseert de wijkmanager MO de signalen en filtert daaruit de vraag van de gebruikers. Als sprake is van een lacune in het aanbod, neemt de Wmo manager initiatief tot (onderzoek naar) uitbreiding van activiteiten. Productontwikkeling gebeurt in samenwerking tussen gemeente en aanbieders. Uitvoering gebeurt onder regie van de gemeente door aanbieders waarmee (subsidie) afspraken over levering worden gemaakt.

De wijkmanager MO en de wijkprocesmanager

Zowel de wijkmanager MO als de wijkprocesmanager zijn actief in de wijk en hebben een coördinerende functie. De wijkprocesmanager heeft bevordering van de woon- en leefomgeving en het initiëren van wijkontwikkeling als accent. De wijkmanager MO richt zich op de individuele zorgbehoefte en is verantwoordelijk voor het (doen) realiseren van op de vraag afgestemd hulp- en zorgaanbod. De beide managers versterken elkaars werkzaamheden door vanuit het eigen specifieke terrein te signaleren waar collectieve maatregelen nodig zijn om de leefbaarheid te verbeteren of preventieve maatregelen te treffen, bijvoorbeeld gericht op verbeteren van de toegankelijkheid of creëren van een ontmoetingsmogelijkheid of een informatiepunt.

Ambitie 3

Wij willen het gebruik van het collectief aanbod door mensen met een lichamelijke en / of psychische of psychosociale beperking stimuleren door het vraaggericht werken en verdere productontwikkeling een impuls te geven.

De wijkmanager MO krijgt de opdracht om deze impuls te realiseren.

Wonen met welzijn en zorg

Rekening houdend met de trend dat de wet- en regelgeving in toenemende mate uitgaat van zelfstandigheid van burgers, behoud van regie over het eigen leven en het zo lang mogelijk in de eigen woning blijven, is beleid op het gebied van wonen in samenhang met welzijn en zorg een noodzaak. De ontwikkelingen op het gebied van wonen staan in Schiedam niet bepaald stil. Zo is de toe- en doorgankelijkheid van de totale voorraad huurwoningen in kaart gebracht en gebeurt dit nu voor de woningen in eigen bezit. Er worden collectief en met gemeentelijke subsidie appartementen en flats opgeplust, bijvoorbeeld door deuropeners aan te brengen en drempels te verwijderen

Maar zelfstandig wonen voor mensen met een beperking vraagt meer dan toe- en doorgankelijke woningen. Zij moeten aan huis verzorgd kunnen worden en gebruik kunnen maken van welzijnsvoorzieningen. Dit stelt niet alleen eisen aan de woning, maar ook aan de woonomgeving, die veilig moet zijn en geen belemmeringen voor de mobiliteit mag opleveren. In 2005 is onderzocht in hoeverre de wijk Nieuwland levensloopbestendig is met als uitkomst dat deze wijk voldoende woningen heeft voor mensen met een beperking en dat het voorzieningenniveau ruim voldoende is. Bij voorzieningen denken we aan: winkels, postkantoren/ banken, informatie en advies, mogelijkheden voor ontmoeten en recreëren, maaltijden aan huis of gezamenlijk gebruik van maaltijden, persoonsalarmering en natuurlijk verschillende vormen van zorg aan huis.

Nieuwland krijgt het predicaat levensloopbestendig niet in de laatste plaats door de wijze waarop de wijk is herontwikkeld, waarbij een voorzieningenstrip centraal in de wijk is gepositioneerd. Een andere factor van groot belang is de aanwezigheid van een grote instelling voor verpleging en

verzorging die met zorg- en welzijnsvoorzieningen de omliggende woningen bedient. Deze instelling levert daardoor een aanzienlijke bijdrage aan de mogelijkheden voor zelfstandig wonen. Zo wordt het ook voor mensen met een indicatie voor verblijf mogelijk om de periode tussen ontvangst van de indicatie en de daadwerkelijke opname te overbruggen.

Echter een situatie zoals in Nieuwland treffen we niet aan in alle Schiedamse wijken. Er bestaan wel verschillende samenwerkingsinitiatieven tussen Woonplus en diverse zorg- en welzijnsinstellingen, zoals Frankelandgroep, Argos Zorggroep, Stichting Welzijn Schiedam en Seniorenwelzijn, maar tot op heden ontbreekt het nog aan duidelijke uitgangspunten waarop beleid ontwikkeld kan worden. In het Volkshuisvestingsplan 2008-2010 zullen deze uitgangspunten opgenomen worden. Het collegewerkprogramma streeft naar uitbreiding van het aantal leeftijdbestendige en meergeneratiewoningen en dat bij nieuwbouw veiligheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van de woningen goed geregeld zijn. In het eerste jaarplan voor uitvoering van de Wmo wordt de ambitie uitgewerkt dat wonen met welzijn en zorg aan huis in zogenoemde woonservicezones, gerealiseerd wordt in meerdere wijken. Hierbij wordt beschreven welke dienstverlening minimaal nagestreefd wordt voor woonservicezones en de functie van HOEDen in het dienstverleningsconcept. Een mooi voorbeeld hiervan hebben we in Nieuwland rondom Schiewaegh dat diensten op het gebied van zorg en welzijn niet alleen intramuraal biedt, maar ook aan mensen die nog zelfstandig wonen. Daarnaast biedt Schiewaegh huisvesting aan een HOED waardoor de eerstelijns in de gezondheidszorg breed vertegenwoordigd is en bewoners er terecht kunnen voor een breed scala aan voorzieningen. In het algemeen vindt er in de toekomst een verdere extramuralisering van de zorg plaats waarbij het niet ondenkbaar is dat er ook tussenvormen ontstaan tussen thuis wonen en intramuraal (verzorgings- of verpleeghuis) verzorgd wonen, zoals bijvoorbeeld aanleunwoningen of kleinschalige (woon-)voorzieningen voor mensen met beperkingen. Wij omarmen deze integrale benadering en willen samen met aanbieders van welzijn en zorg en de woningcorporatie verdere ontwikkelingen vormgeven op basis van dit denken. Wij realiseren ons dat het gaat om een langdurend traject waarbij prioriteiten gesteld moeten worden. Daarbij zijn de demografische ontwikkelingen in relatie tot het voorzieningenaanbod en de huidige woningvoorraad leidend.

In de bijlage zijn de demografische ontwikkelingen voor de jaren 2008 tot en met 2020 opgenomen. Opvallend is dat een totale groei van de bevolking wordt verwacht van 1540, terwijl het aantal 65-plussers groeit met 2437. De wijken Woudhoek, Kethel en Groenord zijn nu het meest vergrijsd met percentages 65-plussers van 19,4 in Woudhoek tot 26,9 in Groenord. Volgens de prognose heeft Woudhoek in 2020 met 26,6 % het hoogste percentage 65-plussers, in aantal zijn dat er 2135. Nieuwland is in 2020 de wijk waar de meeste 65-plussers wonen, echter het percentage op het totaal van de bewoners in deze wijk blijft in de gehele periode min of meer constant tussen 16,5 en 17 procent.

Ambitie 4

Wij willen realiseren dat mensen met een beperking kunnen wonen in een huis waar zorg aan huis geleverd kan worden en waar welzijn gericht op ontmoeten en recreëren en diensten, zoals maaltijden, financiële dienstverlening en winkels voor de dagelijkse levensbehoeften, binnen bereik zijn.

Meten van de sociale samenhang en leefbaarheid

Het doel dat met de Wmo wordt nagestreefd is het vergroten van de zelfredzaamheid van de burgers. Het rapportcijfer dat wijkbewoners geven voor leefbaarheid is een graadmeter voor sociale samenhang. De leefbaarheidsmonitor die iedere twee jaar wordt uitgevoerd in het kader van het Grote Stedenbeleid (GSB) kan gebruikt worden om het succes van het gevoerde beleid te meten.

Beleidsstukken:

Kadernota Wijkgericht werken, 2005

Kadernota voor het sociaal cultureel werk in Schiedam, 2004

Nota Integraal Jeugdbeleid, verwacht in de eerste helft van 2008

Beleid inzake armoede - Nota 'Alle Schiedammers tellen mee', gereed in het eerste kwartaal van 2008

Plan van aanpak formulierenbrigade

Wijkactieprogramma Nieuwland (WAP), 2007

Projectplan Groenord: 2007

Integraal veiligheidsbeleid Schiedam 2005-2009, een nieuwe nota is in voorbereiding

3.2 Ondersteunen bij opvoeden en opgroeien (prestatieveld 2)

De op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen in het opgroeien en van ouders met problemen rond opvoeden heeft betrekking op jeugdigen en hun ouders bij wie sprake is van een verhoogd risico op ontwikkelingsachterstand, schooluitval of criminaliteit of een combinatie van deze elementen. Deze Wmo-taken zijn aanvullend op de Wet op de Jeugdzorg, de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid en de leerplichtwet. Het ligt voor de hand dat we voor dit beleidsterrein aansluiting zoeken bij de vijf functies van het preventief jeugdbeleid zoals die lokaal worden uitgevoerd. Deze functies zijn:

1. Informeren van ouders, kinderen en jongeren over opvoeden en opgroeien.
2. Signaleren van problemen door instellingen als Jeugdgezondheidszorg en onderwijs.
3. Toegang tot het (gemeentelijk) hulpaanbod, beoordeling en toeleiding, onder andere door de beschikbaarheid van een sociale kaart voor ouders, kinderen, jongeren en verwijzers.
4. Pedagogische hulp (advisering en lichte hulpverlening), zoals (school) maatschappelijk werk en coaching van jongeren.
5. Coördinatie van zorg op lokaal niveau (gezinscoaching).

De speerpunten van het jeugdbeleid worden uitgewerkt in de nieuwe nota integraal jeugdbeleid die naar verwachting gereed is in de eerste helft van 2008.

Wat gebeurt er al

De navolgende opsomming geeft een beknopt overzicht van het ondersteuningsaanbod en tot welke van de 5 functies het behoort.

Functie 1: Informatie wordt gegeven door alle voorzieningen voor kinderen en jeugd (consultatiebureau en GGD, peuterspeelzalen en kinderopvang, onderwijs, jongerenwerk, kinderwerk, mentoraatsprojecten als Jongeren aan Zet, de individueel jongerenbegeleider, enzovoorts) en bij informatiepunten zoals het Wmo loket en de opvoedzuilen. Er zijn ook preventieve programma's in het onderwijs (GGD en HALT).

Functie 2: Consultatiebureau ouder en kindzorg en GGD, huisartsen en onderwijs, maar ook peuterspeelzalen en kinderopvang en kinder- en jeugdwerk hebben een signalerende functie.

Functie 3: Toeleiding is een taak van alle 'signaleerders' genoemd bij functie 2 en van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Functie 4: Consultatiebureau en jeugdzorg (opvoedspreekuur), jeugdzorg voor kortdurende geïndiceerde hulp, schoolmaatschappelijk werk op alle basisscholen, zorgadviesteams op de scholen voor voortgezet onderwijs.

Functie 5: Coördinatie van hulp gebeurt door de casemanager jeugd en de coördinator van het Lokaal Zorgnetwerk. De term bemoeizorg is in opkomst en in het kader van Wijkplan Groenord is in die wijk gestart met een wijkcoach. Ook het Wijkactieprogramma (WAP) Nieuwland voorziet in een onderdeel 'achter de voordeur' dat gericht is op signaleren en aanpak van gezinnen waar sprake is van meerdere problemen.

Ambitie 5

We willen in een zo vroeg mogelijk stadium opvoedproblemen, problematische gezinssituaties, huiselijk geweld of kindermishandeling signaleren en daarin vervolgens op gepaste wijze interveniëren.

Beleid in ontwikkeling

Centra voor Jeugd en Gezin zijn in ontwikkeling. Het is de ambitie om nog in 2008 een eerste centrum te openen in Nieuwland. Het doel van een Centrum voor Jeugd en Gezin is om een sluitende keten van preventie, signaleren en gecoördineerde hulp te realiseren. Het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt laagdrempelig en in eerste instantie zullen de jeugdgezondheidszorg (Consultatiebureau voor 0-4 jarigen en de GGD) er samenwerken met de jeugdhulpverlening. In het Centrum voor Jeugd en Gezin zal op termijn gewerkt worden met het elektronisch kinddossier dat op basis van landelijke regelgeving verder ontwikkeld en op termijn ingevoerd wordt. Voor de signalering zal aangesloten worden bij MULTIsignaal, een regionaal signaleringssysteem. In de nota Integraal Jeugdbeleid wordt dit verder uitgewerkt. De wijkmanager MO krijgt in nauwe samenwerking een rol bij signaleren, outreachend werken en de coördinatie van de hulp.

Daarnaast houden wij deels in co-financiering met het rijk (zie overzicht op bladzijde 9 en 10) voorzieningen in stand zoals speelplaatsen en speelplekken, jongerenvoorzieningen en ambulante jongerenwerk. Op een aantal pleinen zijn activiteiten in het kader van Thuis op straat (TOS) en Ouder en peuters op straat (OEPS), Buurt, onderwijs en sport (BOS impuls) en Speeldam. Om zicht te hebben op de stand van zaken in verband met opgroeien en opvoeden wordt tweejaarlijks een jeugdmonitor gehouden.

De activiteiten van het Consultatiebureau en de GGD in het kader van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) vallen grotendeels onder de verplichtingen die voortkomen uit de landelijke wetgeving (WCPV). Daarnaast leveren zij maatwerkproducten zoals het project 'Gezonde school' van de GGD dat is gericht op kinderen op de basisschool. Een weerbaarheidstraining voor leerlingen van groep 7 en een programma gericht op voorkomen en bestrijden van pesten zijn onderdeel van dit project.

Meetinstrument

Rapportages over het Consultatiebureau 0-4 jarigen van Careyn
Jeugdmonitor

Het aantal kinderen (percentueel) dat met een startkwalificatie het onderwijs verlaat.

Beleidsstukken:

Rapportage Jeugdbeleid, stand van zaken 2003-2004

Concept Beleidsnota Maatschappelijke Ondersteuning 'Verbinden is de kunst', JS, Concept 10-7-2008

Nota Peuterspeelzaalwerk; Naar integraal peuterspeelzaalwerk (in april 2008 in de raad)
Nota Sluitende aanpak 0-6 jarigen; Een goed begin.... (2004)

En verder:

Productenboeken van de GGD

3.3 Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning (prestatieveld 3)

Wij hebben onze nieuwe rol in eerste instantie vorm gegeven door het oprichten van een Wmo-loket in de Stadswinkel dat fysiek, digitaal, per telefoon en schriftelijk bereikbaar is. Hierbij zijn we uitgegaan van de 'één-loket' gedachte; een burger hoeft zich in principe maar een keer tot de gemeente te wenden om over het hele scala van voorzieningen informatie te krijgen.

Het Wmo-loket geeft ondersteuning op maat, waarbij ook hier weer geldt dat de cliënt in eerste instantie zelf verantwoordelijk is. Omdat het Wmo-loket bedoeld is om de positie van de zwakkere cliënt te versterken, wordt er gewerkt met vraagverheldering. De loketmedewerker streeft ernaar een totaalbeeld te krijgen van de situatie van de cliënt om de hulpvraag helder te krijgen. Waar nodig ondersteunt de loketmedewerker de cliënt om contact te leggen met hulpverlenende instanties of het doen van hulpaanvragen. Dit wordt cliëntondersteuning genoemd of 'warme overdracht'.

Daarnaast is het van belang dat de cliënt van integrale informatieadviezen wordt voorzien.

Het fysieke Wmo-loket in de Stadswinkel en het digitale loket vormen eigenlijk maar twee onderdelen van de informatie- en adviesfunctie. Met het loket bereikt de gemeente ondernemende burgers die actief op zoek gaan naar informatie terwijl tegelijkertijd een grote groep buiten beeld blijft. In het kader van preventie, bevorderen van zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving wordt gezocht naar manieren om de informatie dichterbij de burger te brengen. Daarvoor worden de volgende instrumenten gebruikt:

- Huisbezoek door ouderenadviseurs van het ouderenwerk.
- Voorlichting aan moeilijk bereikbare groepen (voorlichter van allochtone afkomst).
- Formulierenbrigade.
- Informatiezuilen, gericht op vragen over opvoeding.
- Gerichte mailing over mogelijkheden voor inkomensondersteuning.
- Verschillende uitingen van communicatie (radio, tv, gemeentepagina, posters in de stad, huis aan huis uitgave).

Naar een breed Wmo-loket

Het Wmo-loket is begin 2007 geopend met een smal pakket, dat wil zeggen voortzetting van de functies die het voormalige loket zorg en welzijn uitvoerde, aangevuld met informatie en advies over individuele Wmo-verstrekkingen. Aanvragen voor verstrekkingen worden in behandeling genomen. De loketmedewerkers worden ondersteund door een sociale kaart systeem, waarin alle aanbieders hun producten hebben ingevoerd. Conform de planning bij de invoering van het loket is verdere doorontwikkeling nodig. Dit wordt onder meer gerealiseerd door:

- Aanvullende opleiding voor de loketmedewerkers gericht op kennis van het aanbod, gebruik van de sociale kaart en bejegening van de klanten.
- Spreekuur van de voorlichter van het ouderenwerk in het Wmo-loket.
- Deelname van de formulierenbrigade in het loket.

De samenwerking van het Wmo-loket met andere vormen van informatie en advies krijgt een impuls door:

Concept Beleidsnota Maatschappelijke Ondersteuning 'Verbinden is de kunst', JS, Concept 10-7-2008

- Afstemmen tussen inburgeringloket en Wmo-loket.
- Starten van een werkoverleg tussen Wmo-loket, de ouderenadviseurs, de voorlichter van ouderenwerk.
- Structureel overleg met de consultant van het steunpunt Mantelzorg.
- Werkafspraken maken met de MEE organisatie die ondersteuning biedt aan (verzorgers van) mensen met een beperking.
- Samenwerken van het Wmo-loket met het steunpunt vrijwilligers.

Ambitie 6

Wij willen de informatie in het Wmo-loket verbreden naar het collectief welzijnsaanbod en regelingen voor inkomensondersteuning.

Ambitie 7

Wij willen samenwerking tussen Wmo-loket en aanbieders tot stand brengen zodat cliënten ondersteuning krijgen en indien gewenst een ‘warme overdracht’ naar een vorm van hulp of zorg plaatsvindt.

Voor burgers die ondanks de inspanningen van de gemeente toch tussen wal en schip vallen vormt het Lokaal Zorgnetwerk en het Gemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak onder regie van de GOSA-regisseur een vangnet. In deze netwerken wordt interdisciplinair op cliëntniveau afgestemd over de te leveren zorg. In paragraaf 4.1 is voorgesteld het casusoverleg anders vorm te geven.

Het loket dichterbij de burger

Daadwerkelijk bezoeken van het Wmo-loket in de Stadswinkel of het digitale loket kan een te grote drempel blijken voor een deel van de ‘primaire’ doelgroep van het Wmo-loket: ouderen en mensen met een beperking, die (deels) afhankelijk zijn van individuele verstrekkingen.

Juist voor burgers die afhankelijk zijn van individuele voorzieningen is belangrijk om het loket toegankelijker te maken door het dichterbij te brengen door het Wmo-loket ook een wijkgerichte invulling te geven.

Voorgesteld wordt om een jaar te gaan experimenteren met een flexibele vorm van een wijkgerichte loketfunctie: het Wmo-loket komt naar de wijk toe in de vorm van spreekuren op verschillende locaties. Hierin krijgt de wijkmanager Maatschappelijke Ondersteuning (MO) de volgende taak. De wijkmanager schakelt tussen het stedelijke, centrale Wmo-loket en de wijken en zal iedere week een aantal spreekuren draaien op diverse locaties, gemiddeld zo’n drie keer per week. Hierbij kan gedacht worden aan HOEDen, brede scholen, wijkcentra of zorginstellingen. Op basis van de uitkomsten van dit experiment kan vastgesteld worden op welke wijze het Wmo-loket ook een wijkgerichte invulling kan krijgen.

De Wijkmanager krijgt door het verzorgen van spreekuren op locatie ook een beter beeld van de vragen, problemen en aandachtspunten die spelen bij de organisatie waar het spreekuur op dat moment is gesitueerd. Kennen en gekend worden is een belangrijke voorwaarde voor vroegtijdig signaleren van problematiek. De verwachting is dat door fysiek aanwezig te zijn op diverse locaties de professionele partners elkaar ook steeds beter weten te vinden.

De spreekuren van de Wijkmanager zullen niet dezelfde dienstverlening kunnen bieden als het Wmo-loket in de stadswinkel. Voor echt gespecialiseerde vragen zal het Wmo-loket de aangewezen plaats blijven. Echter, voor de meest voorkomende hulp- en adviesvragen, kan de Wijkmanager een laagdrempelige voorziening vormen. Daar waar de Wijkmanager moet doorverwijzen naar het

centrale Wmo-loket of een derde organisatie, kan de vraagsteller dusdanig op weg geholpen worden dat de vraag vervolgens snel beantwoord kan worden.

Ambitie 8

Wij willen de informatie van het Wmo-loket dichterbij de burger brengen door dit loket ook een wijkgerichte invulling te geven.

Meetinstrument

Bekendheid van het Wmo-loket

Klanttevredenheidsonderzoek naar het Wmo-loket

Beleidsstukken:

Visie op het Wmo-loket, 2006

Plan van aanpak Formulierenbrigade

3.4 Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers (prestatieveld 4)

Hoewel mantelzorgers en vrijwilligers in één adem genoemd worden in prestatieveld 4, zijn het twee zeer verschillende onderwerpen, die in deze paragraaf apart aandacht krijgen.

Mantelzorg

Mantelzorg is veelal de eerste, de langste, de laatste en de belangrijkste zorg die naasten van elkaar krijgen of aan elkaar geven. Het kenmerk van mantelzorg is dat het verlenen ervan - vanuit de relatie die mensen als naasten met elkaar onderhouden - een vanzelfsprekendheid is. Mantelzorg verlenen is meestal geen bewuste keuze, je rolt er in, je doet het en je hebt vooraf geen idee hoe lang de zorg gaat duren. Tegelijkertijd zijn mantelzorgers door hun persoonlijke betrokkenheid vaak de meest trouwe steun en toeverlaat. Daardoor heeft mantelzorg een andere betekenis en waarde dan de professionele zorg (alle zorg die beroepsmatig wordt verleend, bijvoorbeeld door thuiszorg).

Voorafgaand aan een vraag naar professionele hulp is vaak al intensief mantelzorg geboden. Daarmee zijn mantelzorgers de 'poortwachters' voor professionele zorg en moeten zij zoveel mogelijk steun ontvangen bij het uitvoeren van hun zorg. Immers hun grote inzet draagt ertoe bij dat de zorg betaalbaar blijft. Ook wanneer professionele hulp verleend wordt blijft de mantelzorger in de regel verantwoordelijk voor een substantieel deel van de zorg. Dit geldt temeer omdat in 2004 het protocol gebruikelijke zorg van kracht is geworden wat betekent dat 'zorg die redelijkerwijs van huisgenoten wordt verwacht' niet geïndiceerd wordt.

Omdat de ondersteuning van mantelzorg een nieuwe taak is voor gemeenten is in regionaal verband een eerste conceptvisie mantelzorg opgesteld. De keuze voor regionale samenwerking is een logische omdat de Stichting Mantelzorg NWN die op ondersteuning gerichte activiteiten aanbiedt ook op regionale schaal werkt. Deze visie richt zich vooral op het voorkomen van overbelasting van de mantelzorger.

Wat is er

Bij het Steunpunt Mantelzorg kunnen mantelzorgers terecht met vragen over de mogelijkheden van ondersteuning en bijvoorbeeld inzet van professionele zorg in de thuissituatie. Er zijn 200 personen ingeschreven bij het steunpunt. Het steunpunt brengt een blad uit en organiseert en stimuleert ontmoeting en contact met lotgenoten in het 'Mantelzorgcafe'. Eén keer per jaar wordt een Verwendag georganiseerd. Eind 2007 is gestart met bijeenkomsten voor ex-mantelzorgers omdat het vooral voor

Concept Beleidsnota Maatschappelijke Ondersteuning 'Verbinden is de kunst', JS, Concept 10-7-2008

ouderen die lang en intensief gezorgd hebben, moeilijk blijkt om zelf ontspanning en ontmoeting te organiseren. Zorgaanbieders zoals Careyn, MEE, Maatschappelijke dienstverlening en de intramurale aanbieders hebben ook een ondersteuningsaanbod.

Ontwikkelingen

In 2007 zijn twee themabijeenkomsten gehouden met mantelzorgers als voorbereiding op het opstellen van beleid. Hieruit zijn 5 onderwerpen naar voren gekomen:

1. Bekendheid van het begrip mantelzorg vergroten.
Veel mantelzorgers herkennen zich niet in de term mantelzorg en weten daardoor ook niet dat zij gebruik kunnen maken van een ondersteuningsaanbod.
2. Het bereik vergroten.
Op dit moment is het bereik heel beperkt. Slechts een klein percentage (3%) is bekend bij de Stichting Mantelzorg NWN. Om tijdig passende ondersteuning te kunnen bieden is het belangrijk om een groter deel van de doelgroep te bereiken en meer mantelzorgers uit te nodigen om deel te nemen aan activiteiten en delen van ervaringen.
3. Systeemgerichte benadering realiseren.
Mantelzorgers geven aan dat zij zich niet altijd gehoord voelen door indicatiestellers, professionele zorgverleners en instellingen. Men lijkt onvoldoende aandacht te hebben voor de inzet van de mantelzorger of het ontbreekt aan de bekwaamheid en/of de middelen om de mantelzorger te ondersteunen.
4. Verminderen bureaucratie.
Een veel gehoorde klacht is de bureaucratie, waarmee de zorg gepaard gaat en die op de schouders van de mantelzorger terecht komt. De uitvoering van wet- en regelgeving is vaak niet goed op elkaar afgestemd. Soms werken de verschillende regels elkaar zelfs tegen.
5. Verbeteren huidig ondersteuningsaanbod.
Voor de groep mantelzorgers waar de belasting te hoog wordt moet een ondersteuningsaanbod beschikbaar zijn. Het huidige aanbod moet inzichtelijk en toegankelijk worden gemaakt en waar gewenst moet het aanbod versterkt worden.

Ambitie 9

Wij willen de bekendheid van de term 'mantelzorg' en betekenis ervan vergroten en activiteiten aanbieden aan mantelzorgers met het doel hen zodanig te ondersteunen en toe te rusten dat hun taak als mantelzorger niet leidt tot maatschappelijke en sociale uitsluiting.

Meetinstrument

Het aantal mantelzorgers dat geregistreerd is bij het Steunpunt Mantelzorg is een indicatie voor het bereik van de groep.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligers zijn bij uitstek degenen die verbindingen kunnen bewerkstelligen. Vanuit de gedachte dat meer en andere verbindingen leiden tot samenhang en leefbaarheid, zijn juist de burgers die zich vrijwillig inzetten in de samenleving van grote waarde. Het 'vinden en binden' van vrijwilligers wordt een van de speerpunten bij de uitvoering van de Wmo. Voor vrijwilligersbeleid geldt evenals bij mantelzorg dat met voorrang beleid geformuleerd moet worden. In het collegewerkprogramma 'Alle

Schiedammers' is over vrijwilligerswerk opgenomen dat vrijwilligers en organisaties in de wijken extra gefaciliteerd worden.

Het belang van vrijwilligerswerk heeft al langere tijd aandacht van de overheid en de vrijwilligersorganisaties. Schiedam heeft ruim 10 jaar geleden het steunpunt vrijwilligerswerk gerealiseerd. In 2000 heeft het vrijwilligersbeleid opnieuw een impuls gekregen in het kader van een stimuleringsmaatregel van het rijk. Speerpunten uit de beleidsnota van 2002 zijn:

- Werving en behoud van vrijwilligers.
- Ondersteuning van vrijwilligers.
- Professionalisering van vrijwilligersorganisaties.

Het steunpunt brengt vraag en aanbod naar vrijwillige inzet bijeen door middel van een vacaturebank en bemiddelt in overleg met de afdelingen werk en inkomen in het kader van re-integratie en sociale activering. Vanuit onze filosofie van uitnodigen en verbinden zetten we in op bevorderen van sociale activering in de vorm van vrijwillige inzet. Waar het gaat om re-integratie biedt de Wet Werk en Inkomen (WWI) de mogelijkheid om met behoud van uitkering een onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk te verstrekken van maximaal € 764,- per jaar. Er moet sprake zijn van aantoonbare kosten die verband houden met het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten. In het WWI-beleid kan het verrichten van vrijwilligerswerk onderdeel uitmaken van het traject tot sociale activering en/of toeleiding tot betaald werk. Dit gebeurt in overleg met de cliënt. Indien een cliënt vervolgens zijn afspraken niet nakomt wordt door de consulent zorgvuldig bekeken wat daarvan de oorzaak is. Indien de cliënt zelf duidelijk in gebreke blijft zonder geldige reden of oorzaak, dan kunnen er sancties opgelegd worden. Kortom, vrijwilligerswerk in het kader van een traject is niet geheel vrijblijvend.

Ter ondersteuning van vrijwilligers organiseren wij regelmatig informatieve bijeenkomsten over onderwerpen zoals aanvragen en verantwoorden van subsidie, besturen van een organisatie, werven van vrijwilligers enzovoort.

Naar schatting zijn er in Schiedam 20.000 vrijwilligers actief. Grote organisaties zoals SWS en Seniorenwelzijn, bewonersorganisaties, Argos Zorggroep en de Frankelandgroep werken met vele vrijwilligers, die zij voor het merendeel zelf werven. De vrijwilligersorganisaties zoals de sportverenigingen, jeugd- en jongerenverenigingen en de ouderensociëteiten draaien op vrijwillige inzet. Werven van vrijwilligers is voor al deze organisaties een blijvend punt van aandacht.

In voorbereiding op de Wmo is in Schiedam een project met de naam 'Zilveren kracht' uitgevoerd. Doel van het project was te onderzoeken hoe met name de groep fitte ouderen geïnteresseerd kan worden in vrijwilligerswerk. Uitkomsten van dit onderzoek zijn dat een persoonlijke benadering van potentiële vrijwilligers zeer wenselijk is en dat het vrijwilligerswerk, de vrijwillige inzet moet aansluiten bij zijn of haar interesse en mogelijkheden. Omdat de deelname aan het project door allochtone ouderen gering was wordt nu het project 'de Zilveren kracht van allochtone ouderen' uitgevoerd.

Ambitie 10

Wij willen meer burgers persoonlijk uitnodigen om hun talenten, kennis en vaardigheden in te zetten ten behoeve van de samenleving.

Wat is nodig

Onderkennen van het belang van vrijwilligerswerk betekent dat we nieuw beleid moeten ontwikkelen en beschrijven wat wij verstaan onder vrijwilligers, de subsidiëring van vrijwilligersorganisaties, hoe ondersteuning aan vrijwilligers vorm krijgt en wat de beide 'Zilveren kracht' projecten betekenen. In de tweede helft van 2008 wordt dan ook een nieuwe nota vrijwilligersbeleid ontwikkeld.

Ontwikkelingen

Op dit moment experimenteren de scholen in Schiedam met maatschappelijke stages voor leerlingen in het voortgezet onderwijs, vanaf 2011 wordt een maatschappelijke stage van 72 uur verplicht voor deze leerlingen.

Het steunpunt vrijwilligerswerk heeft een rol bij de bemiddeling van deze stagiaires. In de komende periode moet duidelijk worden welke rol het steunpunt kan of moet vervullen. Volgens het collegewerkprogramma maakt het college werk van invoeren van de maatschappelijke stages en stimuleert het college werkgevers om stageplaatsen ter beschikking te stellen.

Beleidsstukken:

Vrijwilligersbeleid, 2002

Regionale visie Mantelzorg, gereed in het eerste kwartaal van 2008

De Zilveren Kracht van Schiedam; onderzoeksrapport over mogelijkheden van het vinden en binden van senioren ten behoeve van vrijwillige inzet, juli 2007

3.5 Collectieve voorzieningen (prestatieveld 5)

De volledige omschrijving van prestatieveld 5 is: bevorderen van deelname aan het maatschappelijke verkeer en bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Wij willen het algemeen toegankelijk (er is geen indicatie voor nodig) welzijnsaanbod koppelen aan het individueel aanbod op indicatie en daarmee het gebruik van collectief aanbod te stimuleren. Het collectief aanbod is een sociaal vangnet dat moet voorkomen dat mensen vereenzamen en verkommeren. Een optimaal benutting van het collectief aanbod moet leiden tot uitstel van de zorgvraag en beheersbaar houden van de daarmee samenhangende kosten.

Welk collectief aanbod is er?

Er is een breed collectief aanbod dat bestaat uit wijk- en dienstencentra met activiteiten gericht op ontmoeten en recreëren, sportactiviteiten, sociëteiten, jeugd- en jongeren verenigingen, brede scholen, formulierenbrigade.

En meer zorggerelateerd: (school)maatschappelijk werk, ouderenadviseurs, maaltijdservice, persoonsalarmering, telefoonkring, domotica, jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg en zorg gericht op ouderen (consultatiebureau voor ouderen, voor 2007 en 2008 gefinancierd met subsidie van ZonMW, een landelijke organisatie die initiatieven op het gebied van gezondheid subsidieert).

Wat is nog nodig?

Rekening houdend met onze ambitie (ambitie 3) om het gebruik van het collectief aanbod te stimuleren en vraaggericht werken en productontwikkeling een impuls te geven kiezen we ervoor om

bij keuzes voor nieuw beleid en nieuw aanbod te focussen op mensen met een beperking. Naast voor de gemeente vertrouwde doelgroepen van de collectieve voorzieningen als jongeren en ouderen moet de inzet van deze voorzieningen ook bekeken worden op ondersteuning van nieuwe doelgroepen van de Wmo, zoals mantelzorgers en (ex-)GGZ-cliënten

We denken dan aan aanbod in de vorm van: boodschappendienst, klussendienst, benutten van telefoon-, SMS- en internetmogelijkheden voor het onderhouden van contact gericht op ondersteuning en controle. Deelnemers van dergelijke contactcirkels nemen dagelijks even contact op met elkaar en kunnen dan bijvoorbeeld afspraken maken over dagelijkse dingen als gezamenlijk boodschappen doen, een wandeling maken, koffie drinken enzovoort.

Naast een uitbreiding van diensten stimuleren we de participatie door de toegankelijkheid tot allerlei vormen van inkomensondersteuning te verbeteren en door de maatregelen in het kader van het armoedebeleid. De formulierenbrigade en het Wmo-loket, maar ook bijvoorbeeld de ouderenadviseurs hebben hierin een belangrijke taak.

De ambitie voor prestatieveld 5 komt overeen met ambitie 3 en 4.

Ambitie 3

Wij willen het gebruik van het collectief aanbod door mensen met een lichamelijke en / of psychische of psychosociale beperking stimuleren door het vraaggericht werken en verdere productontwikkeling een impuls te geven.

De wijkmanager MO krijgt de opdracht om deze impuls te realiseren.

Ambitie 4

Wij willen realiseren dat mensen met een beperking kunnen wonen in een huis waar zorg aan huis geleverd kan worden en waar welzijn gericht op ontmoeten en recreëren en diensten zoals maaltijden, financiële dienstverlening, en winkels voor de dagelijkse levensbehoeften binnen bereik zijn.

Gebaseerd op de *Programmabegroting* leidt dit tot de volgende prestatie-indicatoren

- Handhaven voorzieningenaanbod.
- Vergroten toegankelijkheid voorzieningenaanbod voor mensen met een beperking.

Beleidsstukken:

Kader voor het sociaal cultureel werk in Schiedam, 2004

Beleidsregels voor ouderenwerk zijn gereed in 2008, met ingang van 2009 is sprake van productfinanciering

Beleidsregels en productfinanciering voor maatschappelijke dienstverlening zijn in ontwikkeling

Beleidsregels inzake armoede – Nota ‘Alle Schiedammers tellen mee’, gereed in het eerste kwartaal van 2008

Plan van aanpak Formulierenbrigade

3.6 Het verlenen van individuele verstrekkingen (prestatieveld 6)

Ondanks de inzet op alle andere prestatievelden zijn wij verantwoordelijk voor een evenwichtig aanbod van individuele verstrekkingen zoals de huishoudelijke hulp, rolstoelen, woningaanpassingen e.d. In de voorbereiding op de komst van de Wmo hebben we in 2006 besloten de toenmalige ROG NWN op te plussen naar ROGplus die nu het gehele verstrekkingenbeleid uitvoert voor Schiedam,

Vlaardingen en Maassluis. De Verordening Maatschappelijke Ondersteuning NWN zoals vastgesteld door de gemeenteraad is gebaseerd op voortzetting van het bestaande beleid.

Ambitie 11
Wij willen het huidige verstrekkingenniveau handhaven.

Ontwikkelingen

Een eerste evaluatie individuele verstrekkingen als gevolg waarvan een aantal wijzigingen voorgesteld wordt vindt begin 2008 plaats. Besluitvorming is gepland voor eind april en de vastgestelde wijzigingen worden in augustus 2008 van kracht.

Beleidsstukken:

Concept eerste evaluatie Individuele verstrekkingen, januari 2008

Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Nieuwe Waterweg Noord 2007

Toelichting bij de verordening 2007

Financieel Besluit Maatschappelijke Ondersteuning 2007

Toelichting bij het Financieel Besluit 2007

Verstrekkingenboek 2007

3.7 Maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en verslavingszorg (Prestatievelden 7 tot en met 9)

Onder de prestatievelden 7,8 en 9 vallen de maatschappelijke opvang, de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) en het verslavingsbeleid.

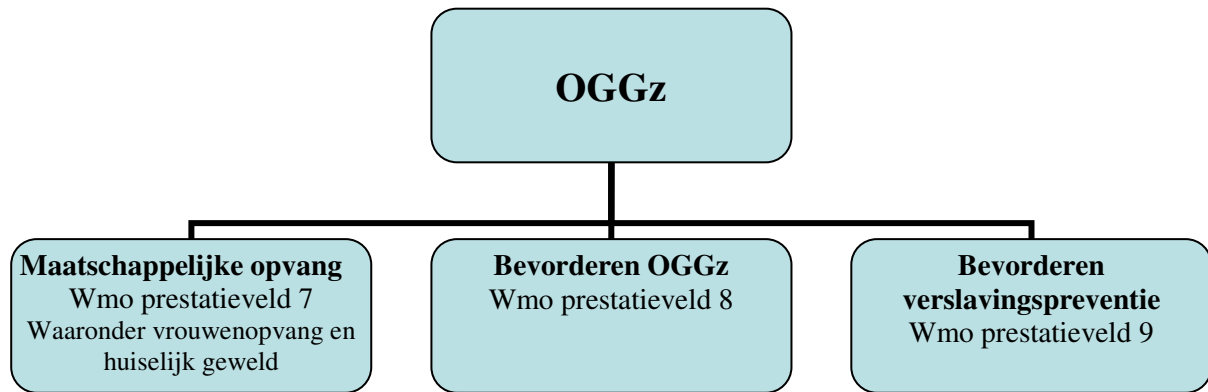
Met de Wmo krijgen wij een grotere rol bij toeleiden, signaleren, opsporen, contact leggen en het bieden van ongevraagde nazorg aan de doelgroep OGGz. De erbij behorende rijksmiddelen gaan grotendeels naar Vlaardingen die voor onze regio is aangewezen als Centrumgemeente en in die rol het voortouw heeft bij de regionale beleidsontwikkeling. Op ons verzoek betreft Vlaardingen ons daar nauw bij en volgens afspraak blijft er ruimte voor lokale accenten.

Een klein deel van de middelen, namelijk de voormalige AWBZ-subsidies

‘Zorgvernieuwingprojecten GGZ’ en ‘Collectieve preventie GGZ’ ontvangen we zelf en geeft ons beleidsvrijheid én verantwoordelijkheid. Deze middelen kunnen besteed worden aan initiatieven van bijvoorbeeld de RIAGG, zoals cursussen in het kader van huiselijk geweld, en aan initiatieven van de Stichting Incentive, zoals hun aanbod van dagopvang en activiteiten voor (ex-)GGZ-cliënten.

Om de samenhang tussen verschillende onderdelen te waarborgen en omdat problemen vaak in samenhang voorkomen (bijvoorbeeld verslaving en dakloosheid) wordt de OGGz in de regio beschouwd als een koepel waaronder maatschappelijke opvang, huiselijk geweld en verslavingszorg vallen.

In schema ziet dat er als volgt uit:

De regionale visie OGGz zal ten grondslag liggen aan keuzes ten behoeve van uitgangspunten, prioriteiten in het Plan van aanpak maatschappelijke opvang (ofwel het Stedelijk Kompas) en de Regionale visie verslavingsbeleid.

Het rijksbeleid is al enige tijd gericht op extramuralisering, dat wil zeggen dat steeds minder mensen in een instelling verblijven en steeds meer mensen zelfstandig blijven wonen. Daardoor krijgt de NWN-regio in toenemende mate te maken met burgers die zich niet zelfstandig kunnen redden. Het gaat daarbij om mensen die in een sociaal isolement verkeren en die door de mazen van het voorzieningennet heen zakken. Er is behoefte aan een adequate en tijdige aanpak van kwetsbare personen om erger te voorkomen. OGGz omvat preventie voor de gehele bevolking, preventieve zorg voor risicogroepen en zorg voor kwetsbaren zoals daklozen en zorgmijders.

Wat gebeurt er al

Prestatieveld 7: De wettekst luidt: ‘Het bieden van maatschappelijk opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring (huiselijk geweld) van het slachtoffer is gepleegd’.

Er zijn drie vormen van opvang te onderscheiden.

Crisisopvang voor inwoners in maatschappelijke en/of psychosociale crisissituaties. Opvang wordt geboden door De Logger in Vlaardingen en het Noodopvangcentrum (NOC) in Vlaardingen of in diverse vormen van begeleid wonen.

Opvang van daklozen gebeurt in de vorm van dagopvang, nachtopvang, 24-uursopvang of door middel van een vorm van begeleid wonen.

Huiselijk geweld kan gemeld worden bij het steunpunt huiselijk geweld bij Maatschappelijke Dienstverlening Nieuwe Waterweg (MDNW) in Schiedam. Daderopvang wordt geboden door Stichting Onder Een Dak (StOED).

Deze voorzieningen worden grotendeels gefinancierd uit de Centrumgelden, maar Schiedam betaalt ten laste van de eigen begroting 4 extra opvangplaatsen in StOED in Maassluis.

Vanuit een proactieve houding hebben we een aantal zorgtrajecten in gang gezet, waarmee mensen vooruitlopend op een mogelijke terugkeer op de arbeidsmarkt intensief begeleid worden en waar eventuele problemen opgelost worden. Met uitvoering van het plan van aanpak maatschappelijke opvang (Stedelijk Kompas) zullen we onze proactieve aanpak intensiveren.

Prestatieveld 8: Wettekst: ‘het bevorderen van Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz), met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen’.

Het doel van OGGz is het vroegtijdig signaleren en beïnvloeden van risicofactoren en beschermende factoren met het oog op voorkomen en verminderen van uitsluiting en dakloosheid en het realiseren van een aanvaardbare kwaliteit van leven voor kwetsbare mensen.

RIAGG, GGZ Delfland, Bouman GGZ en de GGD voeren preventieve programma’s uit die bijvoorbeeld gericht zijn op empowerment, voorkomen van- en omgaan met depressie, preventie van verslaving. GGZ Delfland en Incentive bieden dagopvang voor (ex) GGZ cliënten. Het Lokaal Zorgnetwerk richt zich op zorgmijders en werkt outreachend op basis van signalen.

Prestatieveld 9: Wettekst: ‘het bevorderen van verslavingsbeleid’.

Het doel van dit prestatieveld is om beleid te maken dat verslaving voorkomt en tegengaat (preventief) en beleid gericht op opvang en behandeling van verslaafden. Het gaat om verslaving aan alcohol, drugs, roken, gokken en medicijnen. Bouman GGZ en GGD voeren voorlichting en preventie programma’s uit. Een onderdeel daarvan is het plan van aanpak alcoholmatiging jeugd dat onder regie van Bouman GGZ in samenwerking tussen verschillende aanbieders wordt uitgevoerd. Feitelijk is het een preventief aanbod voor jeugd, ouders en scholen.

Bouman GGZ heeft een spreekuur in Vlaardingen en werkt vanuit deze locatie outreachend om het bereik te vergroten. Deze activiteiten worden betaald uit Centrumgelden. Curatieve verslavingszorg valt onder de AWBZ en wordt geboden in de klinieken van Bouman GGZ in Rotterdam en in haar polikliniek in Vlaardingen.

Aanbod voorzieningen:

In het schema wordt een globaal overzicht geschetst van de voorzieningen in de regio in relatie tot de Wmo prestatievelden 7, 8 en 9. (VI = Vlaardingen – Ms = Maassluis – Sch = Schiedam)

Prestatieveld	Wat	Doelgroep	Aanbieders	Aanbod
7. Maatschappelijke Opvang	<i>Crisisopvang¹</i>	Inwoners in maatschappelijke en/of psychosociale crisissituaties	De Logger (VI) NOC (VI) Pameijer (stadsregio) StOED (Ms)	Crisisopvang Diverse vormen Begeleid Wonen
	<i>Daklozenopvang</i>	Feitelijke daklozen, residentieel daklozen en semi-residentieel daklozen	Groene luiken (VI) DAC (Sch-VI) De Logger (VI) StOED (Ms) Pameijer (stadsregio) StOED (Ms)	Dagopvang Nachtopvang 24-uursopvang Begeleid Wonen Sociaal Pension
	<i>Huiselijk Geweld</i>	Slachtoffers, plegers, omstanders, getuigen van Huiselijk Geweld	MDNW (Sch) StOED (Ms)	Steunpunt Huiselijk Geweld Daderopvang

¹ Met uitzondering van de gedwongen opname ihkv BOPZ

8. OGGZ	<i>Preventie</i> <i>Bemoeizorg en interventie</i> <i>Nazorg</i>	Sociaal kwetsbare mensen in zeer ernstige multiprobleemsituaties, hierbij kan sprake zijn van zorgmijding of tijdelijke onbereikbaarheid van zorg	GGD, MDNW, Bouman GGZ, RIAGG etc. Lokaal Zorgnetwerk GOSA Verschillende organisaties	Preventieactiviteiten Vroegsignalering Vormen van begeleiding
9. verslavingsbeleid	<i>Preventie</i>	Risico groepen	Bouman GGZ, GGD, RIAGG, Lokaal Zorgnetwerk	Vroegsignalering Preventie activiteiten
	<i>Interventie Nazorg</i>	Mensen die verslaafd zijn aan alcohol, drugs, gokken of medicijnen	Bouman GGZ StoED (Ms) GGZ Delfland Bouman GGZ Pameijer Bouman GGZ Pameijer Bouman GGZ	Dagopvang verslaafde daklozen hulpverleningstrajecten in combinatie met intramurale geestelijke gezondheidszorg Gebruikersruimte Begeleid Wonen Ambulante begeleiding

Ambitie 12

Wij willen uitsluiting en dakloosheid voorkomen en verminderen en een aanvaardbare kwaliteit van leven realiseren voor mensen die vanwege psychosociale- en/ of verslavingsproblemen niet in staat zijn om in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien (wonen, deelname aan de maatschappij, inkomen).

Ontwikkelingen

In het kader van de beleidsvoorbereiding wordt op dit moment het gebruik van de verschillende voorzieningen geïnventariseerd als eerste stap naar betrouwbare gegevens die nodig zijn bij de beleidsontwikkeling.

Beleidsstukken:

Regiovisie OGGz, verwacht in 2008

Plan van aanpak maatschappelijke opvang (Stedelijk Kompas), april 2008

Regiovisie verslavingsbeleid, actualisering van de visie 2004-2007, verwacht in 2008

Hoofdstuk 4 De middelen

4.1. Financiële kaders

Voor het uitvoeren van de nieuwe taken ontvangen we een rijksbijdrage in het gemeentefonds. Daarnaast zijn er de middelen die begroot zijn voor de voormalige welzijnstaken en de voormalige Wvg. Het onderstaand overzicht toont de budgetten en maakt daarbij onderscheid tussen 'oud geld' en 'nieuw geld'.

Schema 1 zie ook paragraaf 2.1.

Overzicht Wmo middelen 2008		
1 Bestaand beleid ofwel 'oud geld'		
Welzijnswet, betreft SWS, jeugdwerk, maatschappelijke dienstverlening en sport	€ 10.768.730	
Wet voorzieningen gehandicapten	€ 4.520.900	
Totaal bestaand beleid		€ 15.289.630
2 Nieuwe taken ofwel 'nieuw geld'		
Hulp bij het huishouden	€ 6.615.400	
Subsidieregelingen	€ 700.000	
Uitvoering	€ 186.000	
Totaal nieuwe taken		€ 7.501.400
Totaal Wmo		€ 22.791.030

Het volgende overzicht geeft een specificatie van de € 10.768.730 zoals in schema 1 genoemd bij Welzijnswet.

Schema 2

Overzicht begrotingsposten bestaand beleid 2008				
	Soort werk	Bedrag	totalen functie	
Welzijnswerk	Ouderenwerk	€ 996.500	6620000	
	Algemeen maatschap. werk	€ 685.730	6620100	
	Maatschappelijke opvang	€ 158.100	6620500	
	Overige Maats. begeleiding	€ 44.100	6620600	
	Club- en buurthuiswerk	€ 2.422.600	6630000	
	Sluitende aanpak jeugd	€ 125.300	6630101	
	Ambulant jongerenwerk	€ 259.100	6630102	
	Speeltuinvorzieningen	€ 25.700	6630103	
	Vrijwillig jeugd en jongerenwerk	€ 40.800	6630104	
	Jeugd en opvoeding	€ 150.800	6630105	
	Thuis Op Straat projecten	€ 50.500	6630500	
	Buurt, Onderwijs, Sport	€ 150.000	6630700	
	Peuterspeelzaalwerk	€ 939.500	6650000	
	totaal welzijnswerk		€ 6.048.730	
	Sport	Sport	€ 4.720.000	6530000
totaal sport			€ 4.720.000	
Totaal Welzijnswet			€ 10.768.730	

Het derde schema geeft een specificatie van het zogenaamde ‘nieuwe geld’ dat bestaat uit de middelen voor de huishoudelijke verzorging én de middelen behorend bij een aantal AWBZ subsidieregelingen die ook overgekomen zijn naar de gemeente. Deze subsidieregelingen zijn tot en met 2006 uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het zorgkantoor. De regelingen zijn preventief van aard en gericht op bevorderen van de zelfredzaamheid in de eigen leefomgeving.

Zo wordt de subsidie voor ‘Diensten bij wonen met zorg’ ingezet ten behoeve van dienstverlening aan mensen die een indicatie voor intramurale zorg hebben. Ondersteuning van mantelzorgers, een belangrijk nieuw beleidsterrein, wordt in beginsel gefinancierd uit de regeling Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg.

Schema 3

Overzicht begrotingsposten nieuwe taken 2007:		
Hulp bij het huishouden (HH)		
Bruto HH	€ 7.915.400	
Eigen bijdrage	-€ 1.300.000	
Totaal HH		€ 6.615.400
Subsidieregelingen AWBZ	€ 700.000	
Overig	€ 186.000	
Totaal nieuwe taken		€ 7.501.400

4.2 Financiële beheersbaarheid

Bij de uitvoering van de Wmo moeten we financiële kaders stellen, immers met het decentraliseren van een aantal overheidstaken legt het rijk de zorg voor financiële beheersbaarheid van de vergrijzing voor een deel bij de gemeenten. Dit betekent dat we binnen onze financiële mogelijkheden een ondersteuningsaanbod moeten realiseren en dat we bij een toenemende druk op het voorzieningenaanbod mogelijk lastige keuzes moeten maken over kwaliteit en kwantiteit. Zoals eerder in deze nota genoemd kiezen we er juist om deze reden voor om het gebruik van collectieve voorzieningen te stimuleren en het collectief aanbod waar nodig te vernieuwen.

De Wmo verstrekkingen en eigen bijdragen

De Wmo staat het ons toe om een eigen bijdrage te vragen voor individuele Wmo-verstrekkingen en waar de wet spreekt over zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de burger wordt ook de financiële draagkracht verstaan. Onder burgers bestaan grote verschillen als het gaat om financiële draagkracht. De Wmo staat toe om inkomensgrenzen en eigen bijdragen te hanteren, of zoals in de artikel 4 van de wet staat: 'de capaciteit van de aanvrager om uit een oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien' (artikel 4, lid 2) mee te wegen bij de toekenning van voorzieningen'. Omdat bij invoering van de wet nog geen zicht was op de effecten, hebben we de Wmo beleidarm ingevoerd. Dat wil zeggen dat geen discussie is gevoerd over de eigen mogelijkheden van de aanvrager, maar het mag duidelijk zijn dat we een discussie over dit aspect van de kosten binnen de looptijd van deze nota moeten voeren.

Samenvatting

Met deze eerste beleidsnota Maatschappelijke Ondersteuning 2008 – 2012 geven we onze visie op de uitvoering van de Wmo in Schiedam. We zullen ons daarbij uitnodigend en verbindend opstellen. Dat wil zeggen dat we steeds uitgaan van de eigen kracht van burgers, maar dat we een vangnet bieden voor burgers die het voor korte of langere tijd niet of niet helemaal zelf redden. Onze uitnodigende en verbindende houding moet ertoe bijdragen dat alle burgers kunnen meedoen. Daarom richten we onze inspanning en het ondersteuningsaanbod op het tegengaan van uitsluiting en bevorderen van het gebruik van voorzieningen.

In deze nota gaan we uit van een wijkgerichte benadering om een integrale aanpak, dicht bij de burger te realiseren. We sluiten zo aan op de ontwikkeling in de wijken en de werkwijze van onze maatschappelijke partners. In de wijk Nieuwland starten we een experiment met casusoverleg op wijkniveau onder verantwoordelijkheid van een wijkmanager MO. Deze laatste heeft als spin in het web zicht op hulp- en ondersteuningsvragen en het aanbod en krijgt daarom de taak om vraaggericht en op maat gesneden aanbod te (doen) realiseren door productontwikkeling te stimuleren. We zijn voornemens om de het gebruik van voorzieningen te stimuleren door de Wmo-informatie, de advisering én de cliëntondersteuning toegankelijker te maken.

Om onze doelen te bereiken hebben we een aantal ambities geformuleerd, die in de looptijd van deze nota terug komen in de jaarplannen Wmo.

Ambities:

1. We stellen ons uitnodigend en stimulerend op en zullen initiatieven van burgers ondersteunen door een ambtenaar aan te wijzen als contactpersoon die de voortgang kan bespoedigen.
2. We doen een proef met het organiseren van het casusoverleg en de daaruit voortkomende zorg en hulp (interventie) op wijkniveau onder verantwoordelijkheid van de wijkmanager MO.
3. We stimuleren het gebruik van het collectief aanbod door mensen met een lichamelijke en / of psychische of psychosociale beperking door het vraaggericht werken en verdere productontwikkeling een impuls te geven.
4. We willen stimuleren dat mensen met een beperking kunnen wonen in een huis waar zorg aan huis geleverd kan worden en waar welzijn en een uitgebreid pakket aan dienstverlening binnen bereik zijn.
5. We willen in een zo vroeg mogelijk stadium opvoedproblemen, problematische gezinssituaties, huiselijk geweld of kindermishandeling signaleren en daarin op gepaste wijze interveniëren.
6. We zullen de informatie in het Wmo-loket verbreden naar het collectief welzijnsaanbod en regelingen voor inkomensondersteuning.
7. We willen samenwerking tussen Wmo-loket en aanbieders tot stand brengen zodat cliënten ondersteuning krijgen en indien gewenst een ‘warme overdracht’ naar een vorm van hulp of zorg plaatsvindt.
8. Wij willen de informatie van het Wmo-loket dichterbij de burger brengen door dit loket ook een wijkgerichte invulling te geven..
9. Wij zullen de bekendheid van de term ‘mantelzorg’ vergroten en activiteiten aanbieden aan mantelzorgers met het doel hen zodanig te ondersteunen en toe te rusten dat hun taak niet leidt tot sociale uitsluiting.

10. We zullen meer burgers persoonlijk uitnodigen om hun talenten, kennis en vaardigheden in te zetten ten behoeve van de samenleving.
11. Wij willen het huidige niveau van Wmo-verstrekingen handhaven.
12. Met ons beleid voor maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en tegengaan van verschillende vormen van verslaving willen we uitsluiting en dakloosheid voorkomen en een aanvaardbare kwaliteit van leven realiseren voor mensen die vanwege psychosociale- en / of verslavingsproblemen niet in staat zijn om in de eigen bestaansvoorwaarden te voorzien (wonen, deelname aan de maatschappij, inkomen).

Deze ambities worden uitgewerkt in een jaarplan Wmo waarmee wordt vastgesteld welke ambities prioriteit krijgen. Jaarlijks wordt inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering en mede aan de hand daarvan wordt een nieuw jaarplan vastgesteld.

	Afkortingenlijst
AB	Activerende begeleiding
AMK	Advies en Meldpunt Kindermishandeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BOS	Buurt, onderwijs en sport
CB	Consultatiebureau
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DAC	Dagactiviteitencentrum
GGD RR	Geneeskundige Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GOSA	Gemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak
GSB	Grote Stedenbeleid
JAZ	Jongeren aan Zet
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JZ	Jeugdzorg
HALT	Halt
HH	Hulp bij het huishouden
HOED	Huisartsen Onder Eén Dak
INVIS	Interactief Vraag gestuurd Informatiesysteem
LZN	Lokaal zorgnetwerk
MDNW	Maatschappelijke Dienstverlening Nieuwe Waterweg
MEE	Mee
MO	Maatschappelijke ondersteuning
NOC	Noodopvangcentrum
NWN	Nieuwe Waterweg Noord
OB	Ondersteunende begeleiding
OEPS	Ouder en peuters op straat
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
RIAGG	Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
ROGplus	Regionale Organisatie Gehandicaptenvoorzieningen
RSU	Regeling Specifieke Uitkeringen
StOED	Stichting Onder Een Dak
SWS	Stichting Welzijn Schiedam
TOS	Thuis op straat
WAP	Wijkactieprogramma
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
WWI	Wet Werk en Inkomen
ZonMW	Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie